

TIJORAT BANKLARIDA BANK KAFOLATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH

Urinov Javoxir Zarifovich

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BANK-MOLIYA AKADEMIYASI
70412205 –“Bank hisobi, auditi va nazorati” mutaxassisligi magistri
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14999468>

Annotatsiya: Ushbu maqolada bank kafolatini takomillashtirish, bank tizimining barqarorligini va mijozlar ishonchini oshirish maqsadida amalga oshiriladigan bir qator chora-tadbirlarni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: Bank kafolati, mijoz, moliyaviy kafolat, ishonchlilik.

Kirish: Bank kafolati, bu - bankning o'z mijozining boshqa shaxsga yoki tashkilotga berilgan majburiyatlarini bajarishi uchun garov ta'minotidir. Bank kafolati orqali bank mijozning qarzdorlik majburiyatlarini bajarilishini kafolatlaydi. Agar mijoz o'z majburiyatlarini bajarishga qodir bo'lmasa, bank o'zining moliyaviy resurslaridan foydalangan holda zararni qoplaydi.

➤ Bank kafolatining asosiy turlari:

1. Tijorat kafolati: Bu kafolat tijorat bitimlarida ishlatiladi. Masalan, tenderlarda qatnashish uchun yoki shartnomaviy majburiyatlarni bajarish uchun beriladi.
2. Moliyaviy kafolat: Bu bank kafolati moliyaviy majburiyatlar, masalan, kredit to'lovlarini qoplash uchun ishlatiladi.
3. Mahsulot yoki xizmatlarni yetkazib berish kafolati: Bu kafolat mahsulot yoki xizmatlarni o'z vaqtida va talab qilingan sifatda yetkazib berishni kafolatlash uchun ishlatiladi.

➤ Bank kafolatidan foydalanish afzalliklari:

- Ishonchlilik: Kafolat bank tomonidan ta'minlanganligi sababli, u mijozning ishonchliligini oshiradi va shu orqali boshqa shaxslar yoki tashkilotlar bilan bitim tuzishda qulaylik yaratadi.
- Moliyaviy xavfsizlik: Agar mijoz majburiyatlarini bajarishga qodir bo'lmasa, zarar bank tomonidan qoplanadi, bu esa kredit oluvchining moliyaviy xavfsizligini ta'minlaydi.
- Elastiklik: Bank kafolati turli xil shartlar asosida sozlanishi mumkin, bu esa turli xil biznes ehtiyojlarini qondirish imkonini beradi.

Tijorat banklarida bank kafolat hisobini takomillashtirish bir nechta asosiy yo'nalishlar orqali amalga oshirilishi mumkin:

➤ Jarayonlarni raqamlashtirish: dizayn jarayonlarini avtomatlashtirish va kafolat hisoblarini boshqarish uchun zamonaviy texnologiyalarni joriy etish. Bu tranzaksiyalarning shaffofligi va xavfsizligini ta'minlash uchun blockchain texnologiyalaridan foydalanishni o'z ichiga olishi mumkin.

➤ Mijozlar xizmatini takomillashtirish: mijozlar uchun yanada qulay va tushunarli interfeyslarni ishlab chiqish, kafolat hisobvaraqlariga qo'yiladigan shartlar va talablar to'g'risida batafsil ma'lumot berish, shuningdek ularni ro'yxatdan o'tkazish jarayonini tezlashtirish.

➤ Tartibga solish talablariga rioya qilish: barcha protseduralarning tartibga solish talablariga muvofiqligini ta'minlash, bu huquqiy xavflardan qochish va mijozlar ishonchini mustahkamlashga yordam beradi.

- Mahsulot portfelini kengaytirish: kichik va o'rta biznes kabi turli toifadagi mijozlar ehtiyojlariga moslashtirilgan har xil turdagi kafolat mahsulotlarini joriy etish.
- Ta'lim dasturlari: mijozlar uchun kafolat hisobvaraqlari va ular taqdim etadigan imkoniyatlardan foydalanish bo'yicha o'quv seminarlari va vebinarlarni o'tkazish.
- Boshqa moliya institutlari bilan hamkorlik: keng qamrovli moliyaviy echimlarni taklif qilish uchun sug'urta kompaniyalari va boshqa banklar bilan hamkorlik dasturlarini ishlab chiqish.

Ushbu chora-tadbirlar tijorat banklariga kafolat hisoblari samaradorligini oshirishga va mijozlar ehtiyojini qondirish darajasini yaxshilashga yordam beradi.

Xulosa: Bank kafolati, shu bilan birga, moliyaviy bozorda muhim rol o'ynaydi va turli xil tijorat va moliyaviy operatsiyalarni amalga oshirishda ishonchlilik va barqarorlikni ta'minlaydi. Kelajakda bank kafolatlarining ilg'or texnologiyalar formatiga o'tkazilishi mijozlar uchun bank kafolati mavjudligining oshishiga, uning narxining pasayishiga, shuningdek, banklar uchun asosiy raqobatdosh ustunlik bo'lgan rasmiylashtirish muddatining qisqarishiga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar/Используемая литература/References:

1. Navruzova K.N., Ortikov O.A. Naqd pulsiz hisob-kitoblar va to'lov tizimi. CHO'lpon 2014-y.
2. Navruzova K.N. Banklarda buxgalteriya hisobi va operatsion texnika T., MOLIYA – IQTISOD 2010 y.
3. Temirov A.A. Banklarda buxgalteriya hisobi va operatsion texnika T., TDIU 2010 y.
4. Ibragimov A.K., Marpatov M.D. Halqaro moliyaviy hisobot standartlari asosida banklarda buxgalteriya hisobi T. MoliY. 2010 yil.